

Emekli Maaşı Çalıştıkça Düşmeyecek!

Milyonlarca kişi, çalıştıkça emekli aylığının azalmasına yol açan yasanın değiştirilmesini bekliyor. 2008 yılında yapılan değişiklikle sigortalıların ileride bağlanacak emekli aylıkları, prim gün sayısını doldurduktan sonra ilave çalıştıkları her 360 gün için 40 lira azalıyor. Bakan Müezzinoğlu'nun bu konuda çalışma yapılması için bürokratlarına talimat vermesi, çalışanları umutlandırdı - 18.04.2017

2008 yılında çıkarılan ve "reform" olarak nitelendirilen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel sağlık Sigortası Kanunu'nun çalışanlar aleyhine getirdiği bir düzenlemenin daha düzeltilmesi için gözler hükümete çevrildi. Bu kanunla getirilen hükümlerden emekli olduktan sonra çalışmaya devam eden esnafa sosyal güvenlik destekleme primi (SGDP) ödeme zorunluluğu ile "işsiz evlat vergisi" olarak adlandırılan, gençleri ayda 426 liraya kadar prim ödeme yükümlülüğü ile karşı karşıya bırakan Genel Sağlık Sigortası (GSS) primlerinde düzeltmeler yapıldı. Emekli esnafın SGDP zorunluluğu tümüyle kaldırılırken, GSS primleri de aylık 53 liraya indirildi.

Habertürk'ten Ahmet Kıvanç ve Tahsin Akça'nın haberne göre şimdi sırada, çalıştıkça emekli aylıklarının düşmesine neden olan çarpıklığın düzeltilmesi konusu bulunuyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, bu konudaki mağduriyetin giderilmesi için yasal değişiklik yapılabilmesi amacıyla bürokratlarına teknik çalışma yapmaları talimatı verdi.

ÇALIŞTIKÇA EMEKLİ AYLIĞI YILDA 40 LİRA DÜŞÜYOR

Dünyada sosyal güvenlik sistemleri normalde sigortalıları olabildiğince aktif çalışma hayatının içinde tutmayı hedefler. Bu amaçla, ne kadar çok prim ödenirse o kadar yüksek emekli aylığı bağlanması sağlanır. Böylece hem prim gelirleri toplanmaya devam edilir, hem de daha geç emekli aylığı bağlanmak suretiyle sistemden para çıkışı geciktirilir.

2008'de yapılan değişiklik dolayısıyla, dünyadaki uygulamaların tersine, Türkiye'de, prim

gün sayısını doldurup yaşı bekleyenler açısından ilave çalışılan her 360 gün için emekli aylığı 40 liraya kadar azalıyor. Halbuki, çalıştıkça artması gerekir. Beş yıl bu şekilde çalışanın emekli aylığı 200 lira azalıyor. Çarpıklık, aylık bağlama oranının (ABO) düşürülmesinden kaynaklanıyor. 1999'a kadar uygulanan ABO, 2000 ve 2008'de 2 kez değişince vatandaşın karşısına üç ayrı hesap çıktı:

1999 ÖNCESİ: SSK'lı bir işçinin aylık bağlama oranı 1999 ve öncesi dönem için, ilk 5000 gün çalışanlara yüzde 60; 5000 günden sonraki her 240 gün için yüzde 1 oranında artırılıyordu. 9 bin gün prim ödeyen bir işçinin ABO'su yüzde 76 olurdu. Böylece, prime esas kazancı 25 yılın ortalaması olarak bugünün parasıyla 2 bin lira olan bir işçiye, yüzde 76 ABO üzerinden bin 520 lira emekli aylığı bağlanabiliyordu.

2000-2008 ARASI: 2000 yılında yürürlüğe giren kanunla aylık bağlama oranı ilk 3600 gün için yüzde 35, sonraki 5400 günün her 360 günü için yüzde 2, 9 bin günden sonraki her 360 gün için yüzde 1.5 olarak değiştirildi. Böylece 25 yıl kesintisiz (9000 gün) prim ödeyen kişiye prime esas kazanç üzerinden bağlanabilecek aylık yüzde 76'dan 65'e düşürüldü. 2000 yılı ile 30 Eylül 2008 tarihi arasındaki çalışmalara bu oran uygulanıyor.

Böylece 2 bin liralık prime esas kazanç üzerinden bağlanabilecek aylık tutar bin 520 liradan bin 300 liraya indirildi.

2008 SONRASI: Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı kanunla aylık bağlama oranı daha da düşürüldü ve her 360 gün için yüzde 2 olarak belirlendi. Böylece 9000 gün prim ödeyen bir kişinin aylık bağlama oranı yüzde 50'ye indirildi. 2 bin liralık prime esas kazanç örneğinden devam edersek, 25 yıllık çalışma sonucu bağlanabilecek aylık, 2000 yılından sonra çalışmaya başlayanlar için bin liraya indirildi.

DÜŞMEMESİ İÇİN ÜÇ SEÇENEK

Emekli aylığının, çalıştıkça azalmaması için önünüzde üç seçenek bulunuyor.

-Emeklilik için gerekli prim gün koşulunu dolduranlardan imkânı olan kişi çalışmayıp evinde emekliliği beklese daha avantajlı çıkıyor.

-İkinci seçenek, 5 bin 300 liradan daha fazla kazanç üzerinden prim ödemek.

-Üçüncü seçenek ise “yan yollara” saparak mevzuatın kenarından dolanıp primi ay üzerinden değil gün üzerinden “07 puantaj kodu” ile yatırmak. Örneğin aylık brüt kazancı 3 bin lira olan kişi için Sosyal Güvenlik Kurumu’na (SGK)

30 gün üzerinden değil 7 gün üzerinden çalışmış gibi bildirim yapılırsa, emekli aylığı azalmadığı gibi, bu şekilde bildirilen toplam prim günü miktarı 360 güne ulaştığında 100 lira dolayında artış sağlama imkânı bulunuyor.

Yaygın olarak kullanılan bir diğer seçenek ise emekli olmak için prim gün koşulunu doldurmuş kişilerin kayıt dışı çalışması. Sistemin çarpıklığı dolayısıyla çoğu kişi kayıt dışı çalışmaya yöneliyor.

BRÜT MAAŞI 5 BİN LİRADAN AZ OLANLARIN AYLIĞI DÜŞÜYOR

Çalıştıkça emekli aylığında yaşanan azalmadan, brüt maaşı 5 bin 300 liranın altındakiler etkileniyor. Asgari ücrete yaklaştıkça emekli aylığı düşüyor. Emekli aylığındaki düşüşten etkilenmemek için prime esas aylık kazancın 5 bin 300 liranın üzerinde olması gerekiyor. Oysa Türkiye’de ocak ayı itibarıyla SGK’ya bildirilen ortalama aylık brüt kazanç 2 bin 658 lira. Çalışanların yaklaşık yüzde 65’inin primi, asgari ücret üzerinden yatırılıyor.

AMAÇ ÇALIŞABİLİR VATANDAŞI SİSTEMDE TUTMAK

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Başkanı Mehmet Selim Bağlı, Türkiye’nin ortalama emeklilik yaşının 51-52 olduğunu söyledi. “Sosyal güvenlik reformunun temel amacı insanları daha fazla sistemin içinde tutabilmek. Çalışabilir durumda olan vatandaşın çalışmasının önünü açmak” diyen Bağlı, şöyle

konuştı: “SGK 2071 yılına kadar herhangi ciddi bir açık vermeden emeklilik maaşı ödeyebilir, sağlık harcamalarını finanse edebilir bir kurum. Dünyanın mali bünyesi en iyi olan kurumlarından biri olarak görünüyor. Sosyal güvenlik reformları öncesi müktesep haklar korunduğu ve şu anda emekli ettiklerimiz de genelde

2008 öncesi işe başlayanlar oldukları için eski mevzuata göre emekli ediyoruz. Ortalama emeklilik yaşı 51-52 olan bir ülkeyiz. Sosyal güvenlik reformunun öngördüğü 58-60 yaş aralığı var. 2037’den sonra 65 hedefi öngörülüyor” dedi.

Kaynak: Milliyet Gazetesi

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres:

Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA